

Výklad některých pojmů týkajících triáže pacientů se závažným úrazem

Společné prohlášení SUMMK a SÚCH

Platnost od 1. 1. 2026

Pro efektivní využívání traumatologické péče a pro zlepšení výsledků triáže považujeme za potřebné upřesnit tímto společným prohlášením kritéria triáž-pozitivity uvedená ve Věstníku MZ ČR č. 18/2025 Sb. Cílem je zamezit podhodnocení, ale častěji i nadhodnocení stavu pacienta nesprávným výkladem kritérií, zejména při izolovaném využití v poloze M – mechanismus úrazu.

Skupina M – Mechanismy poranění

- „**Pádem z výše nad 6 m**“ se má na mysli nekoordinovaný/neúmyslný pád na tvrdou podložku; výška pádu se hodnotí podle výšky podložky, na které se pacient nacházel (kolaps při stožení na zemi představuje pád z výšky 0 m).
- **Přejetím vozidlem** se rozumí přejetí **trupu** vozidlem **o hmotnosti cca 300 kg a vyšší**.
- **Sražením vozidlem** se rozumí sražení osoby vně vozidla jedoucím dopravním prostředkem a obdobné mechanismy, vedoucí k působení energie **netlumeného nárazu odpovídající intenzity na tělo pacienta**. Nejde tedy např. o člena osádky uvnitř vozidla, které v této rychlosti narazilo.
- „**Katapultáží z vozidla**“ se rozumí **výhradně vymrštění z automobilu vlivem nárazu**. Nejde tedy např. o pád z motocyklu nebo z kola – zde se případně uplatní kritérium nárazu na pevnou přepážku v rychlosti 35 km/hod a vyšší, případně nekoordinovaný let těla na vzdálenost cca 6 m a vyšší.
- **Zaklíněním ve vozidle** se rozumí **stíštění těla vlivem deformace karoserie vozidla**. Nejedná se o situaci, kdy deformace karosérie zabrání opuštění vozidla (např. pro zablokování dveří), ale ke stíštění těla nedojde.
- **Smrtí spolujezdce** se rozumí smrt z úrazové příčiny, přičemž lze očekávat, že na další členy osádky vozidla **působilo násilí srovnatelné intenzity**.
- „**Zavalením těžkým předmětem**“ se rozumí stíštění těla předmětem o hmotnosti cca trojnásobku hmotnosti těla pacienta a vyšší.
- Kritérium **Dítě do 9 let nezajištěné v autosedačce** se uplatní v případě dopravní nehody s nárazem takové intenzity, že během nehodového děje došlo k jakémukoliv nekontrolovanému pohybu dítěte v kabině vozidla.

Triážní kritéria skupiny „M“ by neměla být uplatňována paušálně, ale jen tam, kde je zřejmé, že bylo dosaženo limitní energie, odpovídající výše uvedeným kritériím. Dodržení zde popsanych zásad může být dosaženo stanovených a ověřených parametrů prediktivní hodnoty triážního mechanismu.

Hodnocení mechanismu poranění je významné zejména pro rozhodování operátorů zdravotnického operačního střediska. Při hodnocení stavu v kontaktu s pacientem (na místě události) jsou zásadní kritéria fyziologických funkcí a anatomických poranění. Izolovaná pozitivita v kritériu mechanismu, aniž by hodnoty fyziologických funkcí či anatomická kritéria naplnila kritéria triáž-pozitivity, nejsou sama o sobě závazným kritériem pro směřování pacienta do traumacentra a odborně přípustným postupem je tedy i směřování k nejbližšímu poskytovateli akutní lůžkové péče, který je způsobilý odborně zajistit pokračování poskytování zdravotní péče odpovídající závažnosti postižení zdraví.

Dále považujeme za vhodné upřesnit, že:

- **ve skupině F** (Fyziologické ukazatele) se pro rozhodnutí uplatní **první měření** profesionálním zdravotníkem na místě události, případně pokud je limitních hodnot dosaženo rozvojem stavu bez vlivu terapie;
- **pomocná kritéria** se uplatní, pokud je ve skupině F, A nebo M nález hraniční, a dále **vždy** v případě tupého vysokoenergetického traumatu;
- **triážní kritéria ve skupině A** (Anatomická poranění) se uplatní i při důvodném podezření na danou diagnózu.
- Pokud je to účelné, může být ve specifických případech do traumacentra směřován i pacient, který nesplňuje kritéria triáž-pozitivity; **není ale přípustné takového pacienta označovat za „triáž-pozitivního“.**

Za výbor ČSÚCH MUDr. Jaromír Kočí

Za výbor SUMMK MUDr. Roman Gřegoř